

TWENTSE POST

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J. W. M. GIGENGACK

NR. 2 FEBR. 1967 6^E JRG.

Uit de inhoud

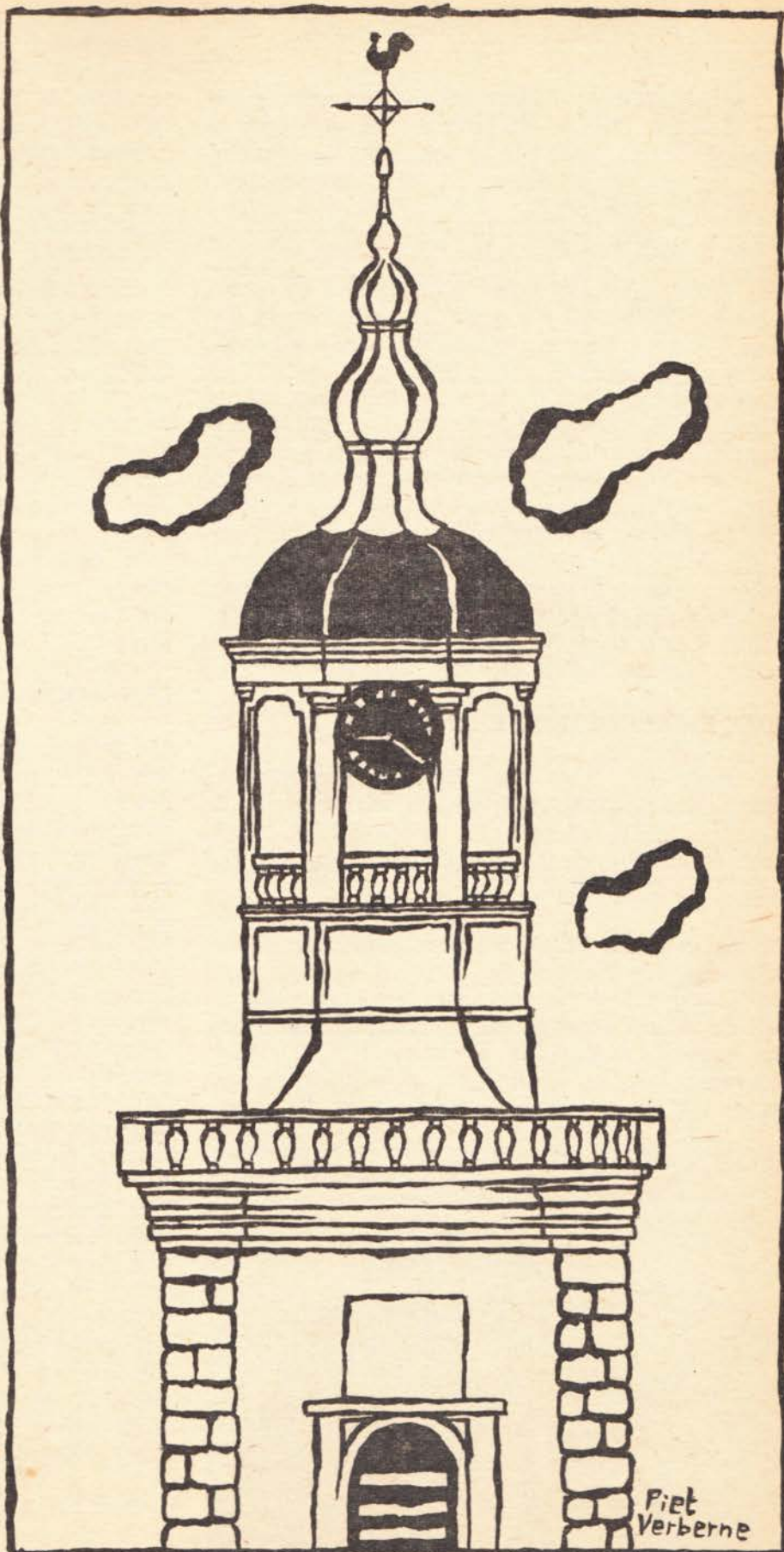
Almelo

*derde pijler van de
'Bandstad Twente'*

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 5¹ Hengelo (O.) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 4.20 per jaargang
Losse nummers 40 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

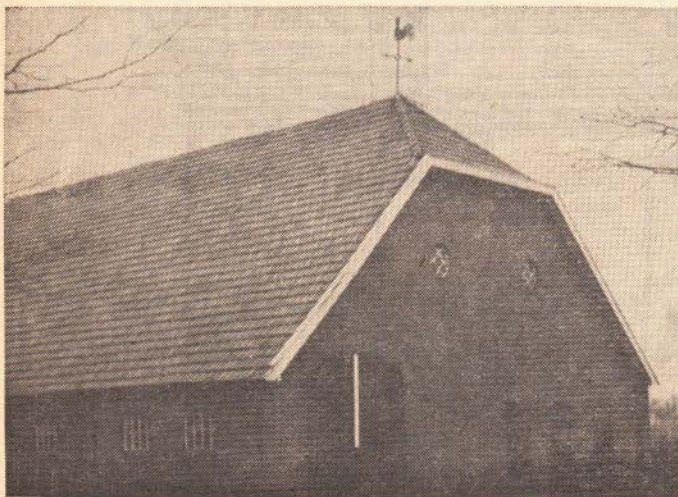
KRONIEK VAN DORP EN STAD

ALBERGEN — Oudheidkundige vondsten wijzen er op dat de streek rond Albergen al vroeg bewoond moet zijn geweest. Mr. G. J. ter Kuile kreeg van een 15-jarige scheper (herdersjongen) op de Mönniken Braok — tussen Albergen en Tubbergen — eens een fijn bewerkte urn, licht grijsgeel, verwant aan de klokkebekers-ceramiëk, plus een grote urn, met versiering als zelden voorkomt, plus een 25 cm. lang bronzen zwaard, waarin nog 3 of 4 bronzen nagels, die het eens aan een houten handvat vastgeklonken hadden, plus een 5 cm. lang zuiver bewerkte wetsteentje. Ter Kuile schreef hier over: „*De jongen was de koning te blij, toen ik hem er een paar kwartjes voor aanbood; maar toen ik in ernst hem wat méer hiervoor toestopte, kende zijn dankbaarheid geen grenzen; Jensken heeft dit nooit vergeten en later beantwoord met mij herhaaldelijk bij vondsten te waarschuwen. Het is de zuivere waarheid, maar zijn eigen vader had eens jaren geleden dreigend met de greep vlak tegenover mij gestaan, toen hij mij ontmoette, terwijl ik in zijn heideveld stiekem een urn bloot lei.*”

HUIS EN KLOOSTER ST. ANTONIUS

In 'de Gouden eeuw' van Bisschop Frederik van Blankenheim (1393-1423) viel de stichting van de kloosters te Frenswegen (1), Sibculo (2) en Albergen. Gewoonlijk betekende de oprichting van een

De weerhaan op de schuur van landbouwer Bouwhuis (op de foto één keer vergroot) moet nog afkomstig zijn van het verdwenen St. Antoniusklooster. De schuur staat in het centrum van Albergen, dat vanouds „t Klooster” wordt genoemd. De boerschappen, die op dit centrum aansluiten, worden aangeduid met „de Maark” (marke) en „t Gezied”.

klooster tevens het begin van een heilzame ontwikkeling van de wijde omgeving. Zo ook in Albergen. In opdracht van Gerard Scadde van Calcar — rector van de gemeenschap van Broeders des Gemeenen Levens te Zwolle —, kwamen enkele lekenbroeders naar Albergen om er op een kleine hofstede, Hobergh geheten, een nieuwe gemeenschap van de Moderne Devotie te stichten, daartoe in staat gesteld door een schenking van de eigenaars. De transactie kwam tot stand op 'zaterdag na Sunte Katherinedach' (28 nov.) van het jaar 1405 — in aanwezigheid van Hughe van Versene, rechtgezworen richter van de bisschop van Utrecht te Ootmarsum.

De opzet van de stichting te Albergen was vanaf het begin geheel anders dan b.v. te Deventer of Zwolle. Men beperkte zich in Albergen tot zelfbeheiliging; men woonde samen zonder zich door eeuwige geloften te binden en trachtte elkaar door woord en voorbeeld tot grotere vroomheid te brengen. Om in het levensonderhoud te voorzien, schreef men ook wel boeken af, maar voornamelijk hield men zich bezig met landbouw en veeteelt; aldus dr. G. J. M. Kuiper (3).

LANDBOUWSCHOOL VOOR TWENTE

Mr. G. J. ter Kuile schrijft: „Het Convent te Albergen wordt in het bijzonder genoemd als *waarlijk een landbouwschool voor Twenthe*”, en zegt verder, dat „wij veilig kunnen aannemen, dat deze eeuwenlange humanitaire bemoeiingen van een onberekenbare zegenrijke invloed op heel onze bevolking moet zijn geweest.”

Het klooster beleefde in de loop der 16de eeuw steeds moeilijker tijden. In het voorjaar van 1523 deden benden van Hertog Karel van Gelder voor de zoveelste maal een strooptocht door Twente. Van Almelo uit bezochten ze ook het klooster te Albergen. Prior Johannes van Lochem, die in de eerste helft van de 16de eeuw gedurende enkele jaren een dagboek heeft bijgehouden, dat in totaal enkele honderden bladzijden bevat, klaagt: „Hoewel wij het vorige jaar ruim geslacht hadden, hadden wij voor een groot deel des jaars geen spek.” Een kroniekschrijver zegt, dat de reiziger, die in die dagen van Deventer naar Oldenzaal wilde en de weg vroeg, werd geantwoord, dat hij maar van de ene rokende puinhoop naar de andere moest lopen, dan kwam hij er vanzelf wel.

Het berooide Twentse volk zocht niettemin ondersteuning bij de kloosterlingen. Op Palmzondag 1523 werden te Albergen niet minder dan 700 personen bedeed, waarvan velen stedelingen van Oot-

(1) even over de grens bij Nordhorn Marienwald; (Ao. 1394).

(2) bij Hardenberg; (Ao. 1406).

(3) 'Huis en Klooster St. Antonius te Albergen' 1959. (Proefschrift.)

marsum waren. Ze kregen brood met aalvet besmeerd: de Geldersen hadden het klooster van alle boter beroofd. Volgens Johannes van Lochem was de rogge- en tarweoogst in de zomer van 1523 plaatselijk wegens de vele regens slecht geweest, zodat de nood stellig nog lang zal hebben voortgeduurd.

GETUIGENIS

Bijna alle gegevens in het dagboek van de prior te Albergen gaan over het kleine wereldje in de omgeving van het klooster. Een interessante uitzondering vormen wel enkele passages over Maarten Luther, die kort tevoren zijn nieuwe stellingen verkondigd had. Kennelijk wist de prior nog niet goed wat hij ervan moest denken. In 1521 schrijft hij: „In dit jaar stond er ook een leraar op die Maarten Luther heette en die bijna de hele wereld in beroering heeft gebracht door zijn geschriften. Sommigen zeggen dat hij een goed katholiek is en zijn vol lof over zijn geschriften. Anderen beweren dat hij een ketter is en veroordelen zijn werken. Hoe het hem uiteindelijk zal vergaan, weet ik niet. Dit weet ik zeker, dat hij sommige dingen goed geschreven heeft.”

Een interessante getuigenis van een tijdgenoot.

DONKERE WOLKEN

Albergen heeft tijden gekend van grote voor- en tegenspoed. Uit de plaatselijke historie blijkt, dat het klooster in de loop van de 15de eeuw op economisch en ander gebied een hoge vlucht nam en een belangrijk, zo niet het belangrijkste economische en culturele centrum van Twente werd. In de 16de eeuw braken moeilijker tijden aan. Het geringe aantal novicen kon de langzaam uitstervende garde niet meer voldoende aanvullen. Daarnaast drukten de financiële zorgen. Men begon met de verkoop van eigendommen. De liquidatie nam een aanvang. In 1611 stierf de laatste prior van Albergen, Johannes Fabricius van Arnhem en met zijn dood ging ook de kloostergemeenschap ter ziele. De laatste koorbroeder werd pachter. Met de inval van de Münsterse troepen in 1672, het rampjaar, achtte de prior-generaal van Windesheim een gunstig moment gekomen om te proberen de kloostergemeenschap te herstellen. Hij zond enige broeders onder leiding van Philippus Jacobus Robben. Hun verblijf in Albergen was echter maar van korte duur. De Staatse troepen veroverden spoedig de kloostergebouwen en Robben vluchtte met zijn broeders naar Tubbergen, waar hij 2 april 1673 overleed.

Op 7 mei 1721 kwam het definitieve einde. 'De materialen van de oude vervallen kerk en grafkamer van Albergen' werden in drie percelen voor afbraak verkocht. Op 26 mei 1721 werd de gehele afbraak gegund voor 1258 gulden en 10 st.

De economische toestand van de Albergense bevol-

king was in de jaren van deze liquidatie alles behalve rooskleurig. Uit de oude diaconieboeken van de ned. herv. kerk te Hellendoorn blijkt, dat men in 1711 een bijdrage schonk voor de 'Roomse Kerck te Albergen'. Hoe oecumenisch zeggen wij nu.

KERKELIJKE KUNST

In juni 1962 werd in het zaaltje bij de pastorie te Albergen een historische expositie gehouden van plaatselijke kerkelijke kunst. Met het oog op de documentatie-waarde lijkt het ons goed hier te vermelden wat er zoal ten toon werd gesteld. Er was een prachtige gotische kelk te zien uit ongeveer 1400, afkomstig van het klooster St. Antonius. Verder ook een barok-kelk van 1740 (verguld zilver), te dateren in het pastoraat van Josef Danhausen van de orde van St. Benedictus. Hoe deze laatste kelk hier verzeild raakte, is een raadsel. Naast een koorkap en kazuifel, zo oud en veelvuldig gebruikt, dat zij volkomen onbruikbaar zijn geworden, waren aan liturgische gewaden nog aanwezig o.m. een dalmatiek (kledingstuk voor diakens), die waarschijnlijk reeds gebruikt werd in 't 'kerkehuys' dat in 1790 werd gebouwd op de plaats van de vroegere kloosterkerk.

Van het prachtige houtsnijwerk moeten worden genoemd: een handgesneden Moeder van Smarten — plm. 1550 — van de Reguliere Koorheren van St. Augustinus; 'n pracht crucifix uit het einde van de 15de eeuw van een onbekende meester. Op de achterzijde van romp en armen staan drie letters A, die mogelijk betekenen: Antonius Abdij Albergen. Verder een groot crucifix waarschijnlijk uit de 16de eeuw en een St. Jozefbeeld van plm. 1800, beide beschilderd.

Verder is nog te noemen een zilveren blaadje van plm. 1780 voor de water- en wijnampullen, welke laatste evenwel zijn verdwenen; in de parochie Albergen wordt het nog gebruikt bij de zegening der trouwringen. Ook kon men op deze voor Albergen unieke expositie nog zien een zilveren wierookvat uit plm. 1820, kaarsenluchters van 1875 en tinnen kandelaars uit de 17de en 18de eeuw alsmede een monstrans uit de 19de eeuw (nog in gebruik). In het bezit van de familieleden van wijlen architect Jan Jans te Almelo bevindt zich een houten beeldje van de H. Brigitta, afkomstig uit het Antoniusklooster te Albergen.

ECONOMISCHE VOORUITGANG

De uitdrukking: 'zo arm als de broeders van Albergen', is na '40-'45 in de volksherinnering van lieverlee vervaagd. Volgens een woordvoerder van de plaatselijke boerenleenbank, is de economische toestand in Albergen gezond. Na de laatste wereldoorlog is er zowel in de agrarische als particuliere sector in Albergen veel gebouwd. Maar dat is een verhaal apart.

almelo

**Nutsspaarbank
UW bank**

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo biejkomp kieken, naar:

TOON a.d. **Tuinstraat**

Tel. 3880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

**Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo**

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

drogisterij - parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650
Het huis voor geschenken

In vrogger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuvenspoonk. Rechtervoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niejmoode
daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW.
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote
omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen
bij **ALMELO**

Middelkamp
UURWERKEN — OPTIEK
GOUD EN ZILVER
Oranjestraat 7 · Tel. 2253

FOTO ROOS SINDS
1905
foto-service
Bornsestraat 26, Tel. 2563

Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad leest dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)
Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

Fa H. E. Rhebergen & zn.
Dames- en Herensalon

Parfumerie- en Toiletartikelen
Marktplein 18 Almelo tel. 4381

Coöperatie
De Landbouwoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COÖP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

DIVERSE PLAATSEN

**Hotel
Haarhuis
Zenderen**

In 't herte van Twente

DIVERSE PLAATSEN

WAAROM NAAR:

Ootmarsum?

Karakteristiek stadje, rijk
aan folklore, bos en hei,
A.N.W.B. — oriënteertafel,
't hoogste punt van Twente.

Schitterende vergezichten
over Twente en Duitsland
SAKSISCHE BOUWKUNST (los hoes e.a.)

**Tubbergen
met Vasse
en
Hezingen**

Rustige, bosrijke
omgeving

Eenvoudige en
gemoedelijke be-
volking

Lage pension-
prijzen en lage
tarieven.

Inlichtingen V.V.V. Tubbergen

Met Uw vakantie naar

Hotel Dolce

DENEKAMP
Ruime parkeer gelegenheid

**antiek, goud,
zilver en uur-
werken:** [SPEC. REPARA-
TIE - AFDELING
ANT. UURW.]

TH. BUDDE

Ootmarsum

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn beziens-
waardigheden, waaronder een natuur-
historisch museum, en zijn goede logies
accomodatatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordeelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking
volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

H. Haarhuis
Radio - Televisie
Ootmarsum

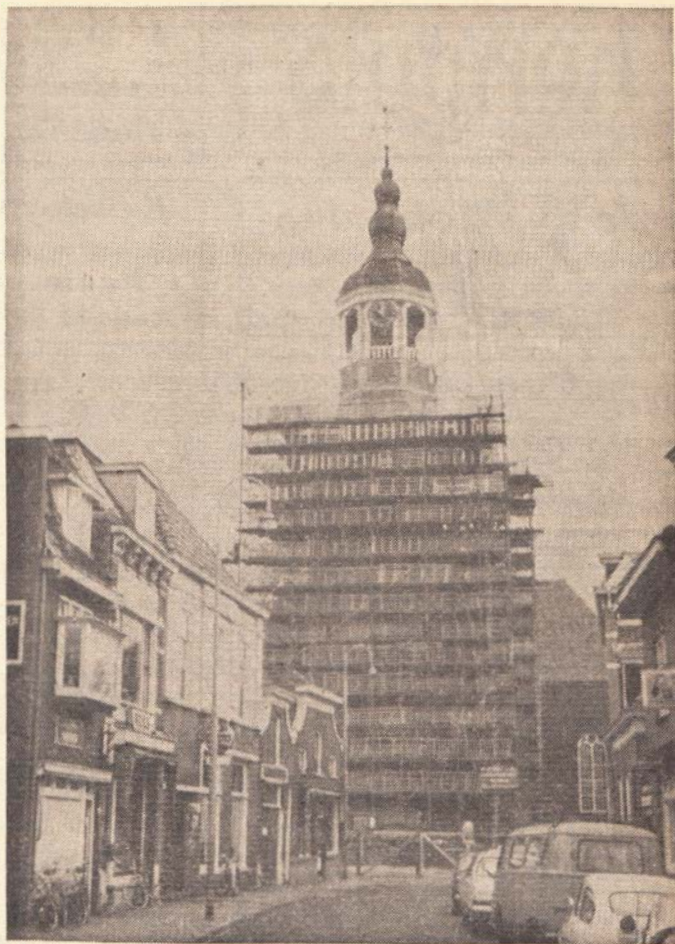
ALMELO: ambtenarenstad, kledingcentrum, katoenhaven en derde partner van de Bandstad Twente. Dat zijn zo de antwoorden die de Twentenaar geeft op de vraag: 'Waar doet Almelo U aan denken'. En niet ten onrechte. In zijn proefschrift 'De tweetalige mens' (1) betoogt dr. Nuijens: 'Dat Hengelo verkort is tot Hengel, Weerselo tot Weersel, Saaslo tot Sòozel enz., maar Almelo, ondanks Almelerveen, niet tot Almel, zou ik niet aan Friese invloed willen toeschrijven, maar aan de belangrijkheid van dit oude stadje, in het bijzonder aan het ambtelijk karakter dat altijd typerend is geweest voor deze plaats.' Vanouds een ambtenaren-stadje, heeft Almelo in de laatste tijd ondermeer betekenis gekregen in het geheel van Nederlandse kleding-ateliers. Er is hier een kledingcentrum ontstaan, dat gelijkwaardig is aan de drie andere centra op dit gebied, die gevonden worden in Amsterdam, Rotterdam en Groningen. Eveneens van de laatste jaren dateert Almelo's bekendheid als binnenlandse katoenhaven. 'Een groot deel van de in Nederland ingevoerde katoen wordt niet meer in de zeehavens behandeld en opgeslagen, maar in de binnenlandse havens van Almelo en Enschede', aldus kan men lezen in het jaarverslag 1966 van de Ver. voor de Katoenhandel in Rotterdam. En sinds in het voorbije jaar het Statenbesluit op de vaststelling van het streekplan Twente is afgekomen, wordt Almelo gezien als de derde pijler van de polycentrische bandstad in wording.

DE STROOM DER NIEUWE TIJDEN

In 'Wandelingen door Nederland' van J. Craandijk (2) lezen wij ondermeer: 'Sophia Carolina Florentina gravin van Rechteren, Vrijvrouw van Almelo (geb. 1725 - overl. 1805) viel het lot te beurt de ontzettende verandering te beleven, die op het eind der 18de eeuw de zo lang gehandhaafde, de ook door haar zelf met zoveel volharding verdedigde rechten van haar hoog edel huis als met één slag vernietigde. Maar geen dam van papieren, van deducatie's en bescheidenen, kon den stroom der nieuwe tijden keren. Met de rug naar de stad gekeerd, als een overblijfsel uit een gansch andere maatschappij in zijn grachten en cingels opgesloten ligt daar haar slot, als of het zelf gevoelde, dat het een anarchonisme is in het Twenthe der 19de eeuw'.

Van Hogendorp schrijft bij de ondergang van de Heerlijkheid Almelo:

'Zoo is ook hier het groote en algemeene pleit tussen adel en burgerij gevoerd, naar mate deze laatste door de nijverheid opkwam en de eerste door den loop der tijden zijne magt verloor. Zoo is ook in dit hoekje des lands te vinden de geschiedenis van Europa.'

Restauratie toren Grote Kerk Almelo

Het college van B. en W. te Almelo heeft de Raad deze maand voorgesteld een nieuw krediet van honderdduizend gulden beschikbaar te stellen voor de dit jaar uit te voeren werkzaamheden ter restauratie van de Grote Kerk aldaar. In december 1966 was het krediet hiervoor reeds tot een totaal van f 175.000,— opgevoerd. De totale restauratie werd destijds geraamd op f 1 miljoen.

Er was ook in Almelo een aanloop van eeuwen nodig, voordat de vrijheidsboom in 1795 het definitieve einde aankondigde van de feodale macht. Ter Kuile schrijft in zijn 'Opkomst van Almelo':

'Vanaf rond 1450 tot 1850 krioelt het in de overgebleven archiefstukken van geschillen tussen Heer en burgerij, van twisten, sommaties, ingebrekestellingen, protestatiën, betogen en contrabetogen en van procedures over rechten, juridicties, appels, competenties, grensgeschillen enz.'

In feite groef de Heer van Almelo zijn eigen graf, toen hij in de middeleeuwen (het juiste jaartal is niet bekend) aan de nederzetting bij zijn kasteel stadsrecht verleende. Zo'n stadje had nu eenmaal de neiging om zich steeds zelfstandiger te maken.

hengelo

de **Bokdams**
 voor
DANSLES
 Drienerstraat 37

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
 LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
 Molenstraat 18

● MEUBELEN
 ● TAPIJTEN
 ● BEDDEN

PETRI voor de moderne
 woninginrichting!
 MARKTSTR. 15

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

**COöP. RAIFFEISENBANK
 BOERENLEENBANK
 HENGELO**

verzorgt alle bankzaken
 Parallelweg L.S. Telefoon 7366

H. J. Krakers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. Hengelo 12964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
 EN VLEESWAREN
 WEF-MENSTR. 12, TEL. 12752

**Haarden en
 Kachels**

A.H. Knoef
 OLDENEALSSTRAAT 21
 HENGELO

Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

PORTJE

Deldenerstraat 8
 Hengelo (O.)

Ruischer en Hartgers

Veur elektrische apparaten

Radio en Televisie

Drienerstraat 4 - Tel. 14878 - Hengel

Hobbyhuis Hackfort

BERGWEG 9, HENGELO

VERSTEEG's veerve

veur hoese en earve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel 12207

Wagenaar
 MODERN HUIS
 Brinkstraat
 Hengelo
 HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

Bonneterie

SPECIAL-
 ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5. Tel. 17382, Heng.

N.V. Automobiëlbedrijf

BLÉEKER

● OPEL
 ● CHEVROLET

HENGELO

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
 voor: Lichtdrukken, Foto-
 copieën, bestekken.

DAMES-, HEREN-,
 KINDER-PYAMA'S
 EN -ONDERGOED,
 SCHORTEN, ENZ.

Altijd goedkoop

MORSINK
 SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Doe het zelf

Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en
 wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²),
 plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.
VLOERENBEDRIJF

A.F. Pierik &

F. Boerkamp n.v.

Wolter t. Catestr. 5, Tel. 14064
 Hengelo (O.)

Automobiëlbedrijf

ERNE

Deldenstr 42
 Tel. 2120

vanaf:
 f 3799

FIAT

500

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
 en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

VANILLEVLA

'n delicatessen

Zo klaar voor het
 gebruik. Heerlijk
 van smaak en voed-
 zaam.

MELKINRICHTING

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

STEDELIJK LEVEN

In het Overijssels maandblad 'de Mars' van juli '63 schreef Wim van Loon: *'Er is een tijd geweest dat men Almelo wel eens smalend de plaats van de onuitgevoerde plannen hoorde noemen. Dat geluid is nu wel verstomd. Zeker, de aanloopperiode is verschrikkelijk lang geweest, maar momenteel zien de Almeloërs met grote voldoening, hoe de aannemers met grote ploegen vaklieden zich dagelijks vol ijver op de verschillende projecten in 't centrum storten.'* Sindsdien verrees in Almelo's binnenstad het ene gebouw na het andere (openbare gebouwen, kantoren, warenhuizen), terwijl ook op verkeerstechnisch gebied veel tot stand kwam; (rondwegen, tunnelbouw). En nog is de sanering van het hart van de stad niet afgesloten. De bouw van 'n nieuw stadhuis, waarvan de kosten op 20 miljoen gulden zijn geraamd en dat men in 1972 hoopt klaar te hebben, zal de kroon op het werk moeten zijn.

De verstedelijking van het leven in Almelo is echter niet alleen een uiterlijke zaak maar spiegelt zich mede af in een bonte mengeling van particuliere en verenigings-initiatieven alsmede in velerlei activiteiten op gebieden van het kerkelijk leven, het onderwijs en de kunst. De naoorlogse jaargangen van het te Almelo verschijnende 'Dagblad van het Oosten', (een uitgave van het ter plaatse gevestigde dagbladbedrijf Hilarius, waarvan de onlangs gereed gekomen nieuwbouw o.a. een prachtige rotatiehal omvat met een front van ruim 33 meter, met een glasgevel waarachter men de pers — een 32-zijdige Winkler Fallert uit Bern — kan zien draai-

en), spreken daarover 'boekdelen'. Willekeurig bladerend in de nummers van de afgelopen jaren, leest men over een zwemleraar, die in zijn eentje aan de Bakenstraat te Almelo een volledig ingericht instructiebad bouwde voor zwemondericht aan invalide of spastische jongens en meisjes. Men leest over een vormingscentrum aan de Ootmarsumsestraat, 'De Roggekamp', waar de Almeloëse bedrijfsjeugd wordt ingeleid in het volwassen leven. Sinds nov. 1961 heeft Almelo een praktijkschool voor pluimveeteelt en sinds '63 kan men in Almelo een architectencursus volgen. Ook is er een bestuurschool voor ambtenaren gevestigd. Een grootse manifestatie van oecumenische gezindheid leverde Almelo in okt. '62, toen tweeduizend protestanten en katholieken in de St. Georgiuskerk bijeenkwamen voor de start van een stedelijke bijbelactie. In mei 1963 verenigden zich voor het eerst in de geschiedenis van Almelo vier voorgangers van Christelijke kerken alsmede een groot aantal gelovigen uit alle kerkgenootschappen in de doopsgezinde kerk rondom een liefdemaal. In '64 klom de Sportacademie Almelo aan de judo-spits in 't oosten van het land. In 1965 werd in Almelo een moderne openbare leeszaal geopend (bouwsom 750 duizend gld.). In 1966 bezochten 18.000 personen de Almeloëse middenstandstentoonstelling 'Parade '66'. Samen met nog vele andere feitelijkheden spreken deze gebeurtenissen en activiteiten van een rijk geschakeerd stedelijk leven in Almelo. (Wordt vervolgd.)

(1) Van Gorcum & Comp. N.V. Assen 1962.

(2) Vanaf 1858 tot 1862 doopsgez. predikant te Borne; (2e deel, 1876)

hengelo's
bier
pompvers

Elke beschadiging
aan Uw auto
wordt door ons onzichtbaar
hersteld. Wij zijn **SPECIAL**
ingericht voor:

- Uitdeuken
- Las- en
- AutoSpuitwerk

J.B. SCHUMANN EN ZN.
HENGELO(O) TEL. 3797

Klaant'n van BISCHOFF
Bint almaal vol lof
Ne dame of heer . . .
Ze komt aaltied weer, want:

Bischoff
HENGELO

hef 't beste wat er is
Oawertuigt bw van dizze waarheed

Voor uw cursus Steno, Typen, Ta-
lencorresp., Avond-Ulo, Middenst.,
Privé-secretarisse, Boekhouden naar:
V.T.S. Steynstr. 51-53
Tel. 12406

OMEGA
KWEKKEBOOM JUWELIERS
ENSCHEDÉ
HENGÉLO

Kirch
modehuis

een klasse apart!

NIEUWSTRAAT 22 · HENGÉLO

VIOS gebouw
Self Service
maaltijden à f 2.50
(Ook bij U aan huis)
Beekstr. 10, Hengelo
TEL. 05400-12612

Timmerfabriek
Hannink
Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:
kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

Heel Twenteland koopt bij:
Woninginrichting
Van Dijk
Drienerstraat 12, Tel. 13837

Makelaarskantoor
ROTTINK N.V.
Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

U kiest toch ook
Willems
voor Uw auto, scooter,
bromfiets of rijwiel ?
Ook ruim gesorteerd in onderdelen
Langestr. 21 Tel. 13438

TUSSEN STADHUIS- EN ST. LAMBERTUSTOREN
OPTICIEN

WESTEN

LEVERANCIER
AAN ALLE
ZIEKENFONDSEN

NIET UITGEPRIJDE
COLLECTIE MODERNE
BRILMONTUREN

Westen Woont Weemenstr. 15

Eethuis
„t Centrum”
(Eig. B. Droste)
BEEKSTRAAT 5 - HENGÉLO
prima keuken
Specialiteit: **Zigeuner-Bief**
Geopend van 23.30 tot 00.4 uur

Jenneboer
Weemenstraat 10 en 12a, HENGÉLO
Sportieve Blouses, Vesten,
Rokken, Japonnen, Deux Pieces

RADIO EN TELEVISIE
Erres - Philips - Blaupunkt
Radio Redemeijer
Emmastraat — Hengelo

Automobielbedrijf
Van Laar
en
Feijten
Enschedesestr. 127 - Tel. 13983 · Hengelo
DAF

Voor al uw
wapens en munitie
naar
Wapenhandel
HUISKES
Molenstraat 15 **Delden**

Beste leu, weet wa'j doot met oew geld.
Leav' nich raak zoaj wal weelt.
Denk ter um, le'j mangs wat op zied,
Veur nen krappen of slechten tied.

Breng dan
oew geld
naor de
Nutsspaorbaank
Now 4 pct rente
NUTSSPAORBAANK
Drienerstraote 43 · HENGÉLO

HISTORIE

BOEK OVER GESCHIEDENIS VAN LOSSER

ENSCHEDA — In het voorjaar van 1967 zal verschijnen 'Het Markeboek van Losser'. Deze uitgave bestaat uit 81 bladzijden tekst met een uitslaande kaart betreffende de ligging van de oude erven in en om Losser, Overdinkel, de Broekhoek, de Zoeke en de Veldzijde.

Het boek behandelt de *plattelandsgeschiedenis van Losser van 1533-1670*. De inleiding van 15 bladzijden, inclusief opgave van literatuur en onuitgegeven bronnen, is geschreven door drs. A. L. Hulshoff, conservator van het Rijksmuseum Twenthe te Enschede, die eveneens de bewerking van de tekst, weergevende de verslagen van de markevergaderingen, gehouden te Losser, heeft verzorgd.

De namen van de oudste boerderijen en hun bewoners worden regelmatig vermeld, zoals *De Boerichter (Holtslag en Nietert)*, *Bookholt*, *Nijland (Möllenboer)*, *Horstkamp*, *Kraesgenberg*, *Scholte Honichlo*, *Bossink (Ter Linde)*, *Hermelink (De Kolker)*, *Luyerink*, *Welpelo*, *Beernink*, *Elderink*, *Lakerman*, *Roterman*, *Dengeman*, *Möllerman (Dijkhuis)*, *Zwaverink*, *Elverink*, *De Heersche (Ter Linde)*, *Wernsink*, *De Wigger*, *Leusink*, *Achterhuis (Rikhof)*, *Deppenbrook (Luyerink)*, en de verdwenen erven *Kopshof*, *Vlakkesbekke*, *Zweerink (thans r.k. kerk)*, *Lentfert*, *Bentman*, *Egbertink*, *Smit en de Greve*, *vroeger Scholtinkhof (Scholtinkstraat)*.

Het Markeboek van Losser, dat van 1533 tot 1670 loopt, bevindt zich in het Archief van de Vorsten van Bentheim-Steinfurt te Burgsteinfurt in Westfalen. Het bestuur van het markegerecht te Losser berustte bij de gezamenlijke eigenaren van de boerderijen. Deze werden goedsheren genoemd. Bijna alle boeren in Losser waren vóór 1600 pachters van hun hoeven. Dit goldt in die tijd trouwens groten-deels voor geheel Twente. De eigenaren woonden op één uitzondering na buiten de marke Losser.

De voorzitter van het bestuur was van de 16e-18e eeuw de graaf van Bentheim, als eigenaar van de hof te Losser (thans Holtslag en Nietert).

Daarom bezat hij ook het markeboek, waarin de verslagen van de vergadering werden genoteerd.

De oudste boerderijen liggen aan de Dinkel. Wernsink en Zwaferink waren reeds omstreeks 900 in het bezit van de abdij Werden aan de Ruhr in Duitsland, een stichting van de H. Liudger, de eerste bisschop van Munster. De bisschop van Utrecht bezat aanvankelijk, behalve de hof van Losser en Leusink, tal van andere hoeven, die later groten-deels overgingen aan de graaf van Bentheim. In

het markeboek vindt men o.a. opgetekend, dat de pacht van de erven Lakerman en Schiltkamp bestemd was voor de kerk van Losser. Toen de predikant zich in 1669 opgaf als goedsheer, en zitting wilde nemen in de markevergadering, werd hem de toegang geweigerd, omdat hij niet kon bewijzen, dat zijn voorgangers dat recht bezeten hadden. Uit het boek leest men ook, dat de marke in de 80-jarige oorlog geteisterd is door krijgsgeweld en pest. Terwijl de Spaanse en eigen troepen elkaar het bezit van Twente betwistten, werden verscheidene erven verwoest of verlaten. Tussen 1665 en 1667 had de bisschop van Munster, Berend van Galen, geducht in Losser huisgehouden. Verschillende boeren werden door zijn troepen als gevangenen weggevoerd. Om de losprijs te betalen, verkochten de boeren stukken land, waartoe zij niet gerechtigd waren. Na 1670, als het markeboek eindigt, gaat het eigendomsrecht van de hof van Losser over op de Oldenzaalse burger Nietert.

De marke Losser is in 1851 opgeheven, nadat de gemeenschap van de uitgestrekte bossen reeds in 1711 was beëindigd.

Behalve de marke, heeft Losser tot voor kort nog een dorpsgemeenschap gekend. Het laatste overblijfsel hiervan is de dorpsbleek, die in 1961 met de woning van de voormalige bleekwachter in een stichting tot behoud van het complex is opgenomen.

In de notulen van de markevergadering van 1583 wordt de dorpsgemeenschap voor het eerst genoemd. In 1601 had zij het erve Kopshof (thans een deel van Losser) 'onder de ploeg', d.w.z. dat ze de boerderij in gebruik of exploitatie had.

De dorpsgemeenschap heeft tot in onze tijd voort bestaan. De gemeente Losser heeft in 1948 en 1952 de laatste gerechtigden in deze gemeenschap uit de dorpsbleek uitgekocht en de bleekgronden en sloten overgenomen.

'Het Markeboek van Losser' is een uitgave van de Ver. tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis te Zwolle. De prijs bedraagt f 7.50 p. ex. (portokosten inbegrepen). Men kan zich tegen contante betaling als belangstellende opgeven bij de conciërge van het Rijksmuseum Twenthe, La-sondersingel 129 te Enschede. Na verschijning wordt het boek per post toegestuurd.

PROZA

Gerrit
Lensen (21)
Hengelo

MANNEN BROKKELEN NIET AF, ZEGT LAURA

woensdag:

EEN WOENSDAGMORGEN EN IK WERK NIET, dat komt zelden voor, feitelijk alleen in vakanties en geval van ziekte. Sinds gisteren ben ik dan ook ziek. Geen normale ziekte, zo voel ik me ook niet. Eigenlijk voel ik me alleen maar zwak en eenzaam, waarvan het laatste nog erger is dan het eerste, ik heb nooit geweten dat eenzaamheid zo zwaar op je kan drukken. Het is een van de wereld afraken en nergens terechtkomen. Vrije val. Maar al met al, lig ik hier, een langzaam afstervende man in de logeerkamer van zijn eigen huis en wetend dat er geen redding meer mogelijk is, een afgeschrevene.

Wiens schuld is dit alles? Ik zou het niet meer weten Laura, uit onmacht ben ik gaan nadenken en sindsdien is de twijfel gekomen. Heb ik schuld, of jij, of hebben we geen van beiden schuld? Ik word er sentimenteel van, en kwaad. Als een muis die brult, want sinds gisteren ben jij de baas.

Misschien ben ik de afgelopen jaren te egocentrisch geweest, maar Laura, jij hebt een streber van me gemaakt, hebt me gedwongen een baan aan te nemen die boven mijn capaciteiten lag en uit willoosheid en ook wel ijdelheid ben ik er in getrapt. Daardoor kwam ik humeurig thuis en kwamen er gevoelens van jaloezie bij me op omdat jij de hele dag alleen thuis bleef. Daarom heb ik dit huis in het saaie grote bos gekocht, kilometers verwijderd van onze naaste burens, de dorpsbewoners. Mijn jaloezie werd nog groter want nu was je de hele dag alleen in een huis waar je, of, zoals ik dacht

jullie, niet gestoord kon(den) worden door nieuwsgierige blikken, zoals in de stad.

Zo verliep ons samenleven niet altijd in vrede, maar zoals ik al heb geschreven, ik geloof niet dat ik de enige schuldige ben, als ik al schuld heb.

Toch ging het tot gisteren allemaal nog niet al te slecht, maar gistermorgen, bij het wakkerworden, merkte ik dat mijn voeten niet meer de voeten waren waarmee ik die avond tevoren naast je in bed was ingeslapen. Ze waren nu van gips, of kalk. Toch probeerde ik nog uit bed te stappen en toen een van mijn tenen daarbij tegen een poot van het bed kwam, brak hij af zonder dat ik er iets van voelde. Het leek alsof alle kracht uit me weggezogen werd, alle bloed ging naar het hoofd om er vervolgens geheel uit weg te trekken. Moedeloos liet ik me weer achterover op bed zinken. Je keek eerst verbaasd, Laura, maar toen je de voeten zag, veranderde je verbazing in een soort geamuseerdheid. Je glimlachte en dat was waarschijnlijk het ogenblik waarop je op het idee kwam om mij op deze manier kwijt te raken. Je sprong het bed uit met een triomfantelijke blik.

'Ik zal even de zaak bellen lieverd. Zeggen dat je vandaag niet komt, en morgen niet en volgende week niet, kortom nooit weer.'

'Bel dan de dokter ook even, wil je. Verder, waarom zou ik nooit weer op de zaak komen, er is vast nog wel iets aan te doen.' Ik klampte me vast aan een strohalm, nog niet in staat alles te bevatten.

'Maar waarom liefje? De dokter kan hier niets aan doen, dit is geen gewoon verschijnsel, dit zet door, binnenkort ben je helemaal verkalkt en dan sla ik je helemaal in puin dat ik daarna fijnstamp. Dan kunnen ze net zo lang naar onze Albert zoeken als ze maar willen, maar ze vinden je nooit weer. Tegen de zaak zal ik wel zeggen dat je overspannen bent en naar Majorca bent vertrokken, voor een lange vakantie. Als je dan niet terug komt, — en dat doe je niet —, dan speel ik de verlaten echtgenote wel. Diegeschokt en bedroefd.'

Keihard.

Later is zij nog even boven geweest, een kinderpo brengen en een paar boterhammen met thee, Laura.

Vanmorgen, o ja, bijna vergeten, het is donderdag, vanmorgen bedacht ik dat ik gisteren ook nog iets vergeten was. Ik schrijf dat ik in de logeerkamer lig terwijl ik dinsdagmorgen in de slaapkamer wakker werd. Dat is zo gekomen: gistermorgen merkte ik dat de verkalking inderdaad doorzette net zoals jij had voorspeld, Laura. Dit maakte me nog ongeruster, want ik moest de waarheid nu wel onder ogen zien. Om een laatste poging te wagen, ik had er toen nog de kans toe, liet ik me uit bed zakken op de grond. Met de voeten achter me aan slepend, kroop ik op handen en knieën naar de

overloop. Jij stond onderaan de trap, je keek koud alsof het je niet aanging. Toen ik dat zag durfde ik niet meer met het hoofd naar beneden de trap af, te bang voor een nederlaag op dat moment. Ik kroop door naar de logeerkamer. Vooral omdat daar boeken zijn en pen en papier. Daardoor kan ik dit allemaal opschrijven.

Verder is er eigenlijk weinig te melden, de verkalking is intussen gevorderd tot boven de knie, er is geen houden aan. Laura is vandaag even geweest, ze leegt dan de po en komt nieuwe boterhammen en thee brengen, dat doet ze tweemaal daags. Een warme maaltijd is er niet meer bij.

vrijdag:

Het einde nadert, de verkalking is nu al tot de onderbuik gekomen, ik durf bijna niet meer te drinken en aan eten heb ik geen behoefte vandaag. Wel wat nagedacht, waarschijnlijk doordat ik wat in de oude boeken heb gelezen die hier liggen. De wereld is een dansfeest, nu kan ik er net zo min doorkomen als vroeger. Misschien denk ik op het ogenblik te rommelig, er zijn andere zaken die me intens bezighouden.

Jij kijkt steeds opgewekter, Laura. Ondanks het feit dat ik alles onder de dekens verborgen houdt moet je wel denken dat de verkalking doorgaat. Het spijt me dat je gelijk hebt.

zaterdag:

Langzamerhand heb ik me er nu helemaal bij neer kunnen leggen. De ziekte is gevorderd tot aan de oksels in iets meer dan een dag (het is nu bijna avond). Dit zal dus wel het laatste worden wat ik schrijf. Toch is de verkalking hier nog niet doorgedrongen tot het vlees dat onder de huid ligt, want anders leefde ik nu al niet meer. Ik denk echter dat het vannacht wel zo ver zal doorzetten, dat ik morgen de zon niet zie ondergaan, maar spijt ontbreekt hier. De belangrijkste ervaring van mijn leven en dat van iedere mens, is nu dichtbij, de dood.

Laura, nog één ding: als ik met deze brief niet klaar kom, maak jij hem dan af en bewaar hem. Je hoeft hem heus niet aan iemand te laten zien, maar ik vind dat ik er recht op heb dat men na jouw dood te weten komt hoe en waar ik aan mijn einde gekomen ben. Overigens doet het me plezier dat ik je na mijn dood toch nog de meeste last ga bezorgen. Ik geloof namelijk niet dat ik, zoals jij hoopte, helemaal zal verkalken tot in het bot; er blijft vast nog wel vlees over. Lieverd!

Toch heb ik vandaag nog nagedacht over de schuldvraag; voordat ik het opgeef wil ik daar graag mee klaar zijn. Mocht ik nog achter de

waarheid komen, dan zal ik de gelegenheid niet meer krijgen het op te schrijven. De ziekte sloop sneller dan U denkt!

maandag:

Lieve Albert, ik heb je brief gevonden en zal aan je laatste wens voldoen. Ik zal je brief afmaken en bewaren.

Allereerst: de last die je mij na je dood zou veroorzaken is een illusie gebleken. Na vrijdag, de dag van je laatste aantekeningen, ben ik niet weer in de logeerkamer geweest tot vanmorgen en daar lag je, kleine zieligerd. Nu ben je al in brokken geslagen met de bijl. Daarna heb ik je resten met de stompe kant van dezelfde bijl tot poeier gewreven. Nog even begraven en ik kon me in de handen wrijven.

Albert is weg, hier zit een trieste, verlaten vrouw te schrijven, die als een slechte, zelfs moordende vrouw de geschiedenis in zal gaan. Daardoor lijkt het misschien dom om deze brief te bewaren, maar het geeft me een apart gevoel van bevrediging ondanks alles toch aan je laatste wens te voldoen, ook al moet ik hierdoor wel een wrede in plaats van een door en door gekwelde vrouw lijken.

Ik vraag me nu alleen nog maar af of ik er wel gelukkiger door zal worden.

LAURA.

P.S. Je bent nooit een man geweest, mannen brokelen niet af. Ik hou van martinimannen, mannen met geplakte haren en markante koppen. Gebruind, en zij hebben succes. O Albert, wat ben jij altijd een sukkel geweest. Schaap.

STREEKTAAL

'n LèVENSLOOP VAN JENSKEN VANDE WAPSE

('Gaitjan', Almelo)

II.

Jensken greuj'n op tot 'n aos van 'n jönk'n, 't hung van ondeugden an meka, en hoe kon 't ok aans. Zien vaa en moo gaff'n bepaold gen ideaal vuurbeeld an 't keerlk'n. Zo zal Jensken 'n jaor of achte hebb'n wes as zien moo em nen buul vol mispel'n metdeu vuur de pestoor.

'Kom hier', schreew'n Jannao; 'pak an den buul, en den breng ie naor de pasterieje. En dan mu'j teeg'n de pestoor zegg'n, heij mus ze 'n veerteen dage in 't berstro stopp'n, dan wodt ze zo week as dr....'

Jensken met de mispel'n naor de pasterieje. En heij dee zien bosschop good, das waor. 'Hier pestoor he'j nen buul vol mispel'n van mien moo. En zee hef zeg, ie muss'n ze 'n wek of wat in 't berstro stopp'n, dan wödd'n ze zo week as dr....'

'n Wek of wat later kwam de pestoor op hoesbezoek bie de Wapse.

'Jannao,' zee de pestoor, 'now mu'j ees luuster'n; 't wodt tied da'j Jensken ees wat fesoenlijker taal en antwoord bie brengt.'

'k Weet 't wa pestoor'; zee Jannao, 't is 'n bedroowd spil, dat jong den valt de weure net oet 'n mond as de koo 'n köttel oet 't g....'

'Ja, ja,' zee de pestoor en hee schulkoppen ees 'n maol of wat: 'zo de ouden zongen, zo piepen de jongen.'

't Was in dezölfde tied da'k ees bie Jannao in de keet zin ewest. Ik was dowmaols nen bössel van 'n jaor of viefteen, dow moch ik met 'n stel keerls bie ons oet 'n hook nen dag met hen streup'n. Teeg'n 'n aowend kwamm'n wie'j an 't Brook bie de Wapse terechte. Een van dee keerls vreug an Jannao um ne komme water. Jannao, aait eew'n row, mar good van bestaon, dee zeg 'komt er in keerls, smiet oe mar dale, 'k heb geleuw 'k nog wa nen strul koffie in de smorre.' En zo zin ik ok achter dee keerls an de keet in ekröpp'n. 't Was ter slim deuster. Eerst zag ik niks as wat gleunige koll'n an 't veur. Jannao spröng hen en wierum deur de keet hen, smiet nog gauw nen halv'n takbos op 't veur, en scheuf meteen de smor in de aske.

Dow as den takbos begön te braan'n, dow ko'w Jannao zien meubels ok zeen. Dree oole steule waor as Gait plaank'n van ne oole balie op de zittingen har ehöww'n, ne oole taofel en ne oole kaste, den as wa nen haandbreed was weg ezakt de grond in.

'n Stuk of wat oelenveerske hoonder leupen op de taofel te zeuk'n achter de krömmels an. Dree grote koffiekomm'n dee as ze met drinkenstied gebroekt hadd'n, stunn'n op de taofel. Jannao remèent'n de hoonder van de taofel en zag meteen dee smerige komm'n daor staon. Jannao was wal nen rowmoos, mar dat was eur toch wat aower de haand. En daorum hef zee ons eew'n kot en good vertöll'n dat ze nog gen tied har had um of te wasken. 'Völs te drok west met 'n sikk'nstal oet mess'n. Iejleu mut mar nich zo nauw kiek'n, 'k zal ze wal eew'n gaon umspeul'n, en dan geet 't wa.'

Jannao pakk'n ne koffiekomme waor as de meeste koffiemorre in zat, tass'n der met in 'n emmer met water den as daor an de kaante stön, en geut dow dat water al van de ene komme in 'n annern. Bie de leste kom geut ze 'n heel'n kraom an de kaante in de aske. Dow pakk'n ze eur sopsluj en dräaien daor 'n maol of wat duchtig met duur de komme hen. 'Ziezo', zee Jannao, 'van binn'n zint ze wa klaor en da's toch 't preenspaolste.' En dow kree'w almaol koffie met nen schöt sikk'nmelk der in.

Geneen van dee keerls drönk d'r wat van, en 't was dan ok wal ne oplössing dow as Jannao zee dat ze sebiet 'n sik in 'n stal mös doen. 'Gaot mar hen, Jannao, wiej redt ons wa.' Mar met as Jensken zien moo de duur oet was, gung'n al dee komm'n koffie op 'n kop de aske in.

Jannao kon reselveer'n en was ter zo wier. 'Wo'j nog nen strul?'

'Nee nee, 't hef good smaakt, mar wiej mut now op 't hoes an.'

Oet de schoole gung Jensken nog al vake naor eur'n neugsten naober, de Hooltboer. Bie de Hooltboer hadd'n ze 'n schot vol vèente. Ok a van dee baandrekkels waor as haoste gen liek hoolt met te kleuv'n valt. Bie de Hooltboer wark'n nen ool'n scheper, 't oole Bats, waor as Jensken naa groot met was. As 't keerlken ees 'n maol gen zin har um naor de schoole te gaon, gunge zo nen voll'n dag met hen schaope heun. Sjonge den ool'n Bats den kon nog ees kuiern aower hekse en speuke en zuk soort dinge. Jensken geleuw'n all'ns wat Bats vertöl. Dow as 'n scheper dan ok ees teeg'n em zee: 'a'j heel gauw bie de groot'n wilt heur'n, dan mu'j tabak pruum'n', dow zee Jensken derekt: 'wi'k wa, a'k mar tabak har.'

'Dan krigste van mie 'n pruumken' zee 't oole Bats. En zo kwam Jensken an 't pruum'n. Wal heffe d'r ees 'n maol van spuj'n as ne kraanke katte, mar Bats zee: 'duurzett'n jonge', en daor luustern heij nao. 't Doer'n mar 'n wek of wat dow vreug Jensken an zien vaa ees um tabak. Gait har der zovöl aorigheid an, heij gaf Jensken der nen tabaksdeuze bie. As Jensken now naor de schoole hen göng, dan namme kot bie de schoole 'n pruumken

en stopp'n dan zien tabaksdeuze weg onner 'n viemhoop (hooimijt) bie de Walboer. Zo dach'n Jensken, *dee deuze kan mie de meester in elk geval nich meer ofnem'n*, mar as Jensken dan good en wal met zien pruumken in de schoole zat dan musse toch wal ees neurig 'n maol oetspiej'n. Mar ja, dat valt indeschoole nich met, 't was nich good as em de meester daar bie snapp'n. Gen nood; nen zönne van Gait van de Wapse zit nich makkelik veleeg'n. Jensken har 'n vesken an, en dan pakk'n ne zien vesken, trök dat wat naor veurten hen, en dan spuie achter zien vesken. Dat was nog ees nen mooi'n spiejbak.

*

Dow as Jensken twaalf jaor was, hef Gait em oetbestede bie nen groot'n boer arns waor tusk'n Volthe en Rossum. Daar hadd'n ze meer deenstvolk. Graats van 'n Zwengel was er as bouwknicht. De oole voorm (voerman) Bats was ter wal a dertig jaor, en daar kwam Jensken as lutkeknechten now bie. 'n Ool'n voorm was em te oold en te steurig, mar de bouwknicht Graats, zo'n mill'n twintig, dat was nen heel goo'n leermeester veur Jensken. Dee twee zag ie altied bie mekaa.

Op nen bleusterig'n aowend deu Graats 't veurstel an Jensken um eur'n naober, 't oole Prewwel-Dieks ken en ziene vrouw Eule d'r ees tusk'n te nemm'n. Of Jensken daar met help'n wol? Now dat wee'j; Jensken leup jao zo mak as 'n lam achter Graats an, nog slimmer as 'n wetterkalf wa'j 'n vinger in 'n bek stopt.

Zo teeg'n halftiene 's aowen's, dow as ze wussen dat Prewwel-Dieks en Eule al in de berstee lag'n, pakk'n Jensken op 't kommando van Graats nen hanen bie 'n boer van 't rek of, drokk'n em 'n bek dichte, en stopp'n em achter zien oole duffels beuz. En zo streen Graats en Jensken in 'n duuster op eur'n naober an. Bie Dieks vuur 'n nienduur gaf Graats an Jensken bescheed hoe offe d'r met an mos. Jensken mos op de huuke veur 't hoondergat gaon zitt'n. Dan mosse 'n haan met 'n kop deur 't hoondergat hen stekk'n. En dan mar net zo lange in de hoed kniep'n tot as e begön te schreew'n. 't Gung almaol krek zo as Graats verordonneerd har. In 'n eergezeen begön 'n haan loeteroet te schreew'n *'Doot em 'n hals now mar dichte'*, kommandeer'n Graats. 't Was meteen stille en Jensken stopp'n 'n hanen wier achter zien duffels beuz. *'En now hier op an'*, kommandeer'n Graats. En zee kreup'n tehoope achter 'n vleeerbos op 'n hook an de schöppe.

Dieks en Eule, schoonwal net in 'n eerst'n slaop, hadd'n 'n haan heur'n schreew'n en wadd'n 't a gauw met mekaa ees, dat er nen ulk (bunzing) maank de hoonder zat. Ze scheut'n as te duuvel wat teug an, Eule stak de waag'nlöchte an en Dieks pakk'n de schotvorke veur de hiele hen. Zo

gung 't achter mekaa an naor 'n potstal naor de hoonder

De hoonder zatt'n almaol röstig op 'n stok. Hoe kon dat now? Dieks en Eule begreep'n d'r niks van. 'n Oel'nveers'n haan zat gemeud'luk teeg'n Dieks te knipoog'n.

'Doew zas wal edreumd hebb'n', zee Dieks teeg'n Eule. En dee beid'n kreup'n zo gauw as ze mar konn'n wier in de berstee.

'n Keteer later kommandeer'n Graats: *'Allo Jensken, hooft den sloekhalz' nog ees weer veur 't hoondergat.'*

In 'n eergezeen zat Jensken wier op de huuke veur 'n nienduur en schreewd'n den haan wier moord en braand. *'Achter 't beuz'*, kommandeer'n Graats. En wier kreup'n dee twee achter 'n vleeerbos.

't Was wier raak. Daar ha'j Dieksen en Eule a wier met de waag'nlöchte en de schotvoörke. Mar gen onraad; 'n Oel'nveersk'n haan knipoog'n em nog gemeud'liker too as 't eerste maol.

Wier zoch'n Dieks en Eule mismeidig de berstee op. Graats en Jensken hebt nog een maol den haan wier met 'n kop deur 't hoondergat hen estökk'n, en hebt ok dow wier Dieks en Eule oet de berstee lokt. Toovedan wödden 't toch wa wat late, en zint Graats en Jensken met 'n haan op 't hoes an estreen. Wat hadd'n ze 'n wille. In dat kämerken daar veur op de delle daar is van slaop'n nich zo naa völ kömm'n.

WERKGELEGENHEID

WERKTIJDVERKORTING

ALMELO — De directies van de drie in Almelo gevestigde confectiebedrijven (Bendien's Confectiefabrieken NV; de Leeuwarder Textiel Maatschappij NV en de Kledingindustrie H. Smits en Co) hebben bij de arbeidsinspectie vergunning aangevraagd om de werktijd met ingang van 20 februari gedurende 8 weken met de helft te mogen verminderen. Practisch 't gehele personeel — ruim 3000 man — is bij deze werktijdverkorting betrokken.

HENGELO — Voor ruim 2200 van de 7800 personeelsleden van de Kon. Ned. Textiel Unie zal op korte termijn werktijdverkorting worden aangevraagd. Wij noemen hier die KNTU-bedrijven alsmede het aantal werknemers waarop deze werktijdverkorting van toepassing is. NV Katoenspinnerij Bamshoeve te Enschede (760 van de 1225 man); NV Spinnerij Oosterveld te Enschede (410 van de 700 werknemers); Kon. Ned. Katoenspinnerij Enschede (275-550); J. F. Scholten NV Enschede (100-1000); Kon. Textiefabrieken Jordaan-Ter Weeme te Haaksbergen (120 van de 900 man) en te Neede (230 v. d. 350 man); Kon. Oldenzaalse Stoomweverij v/h J. H. Molkenboer NV (80-215);

enschede

Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

TELEVISIE
•
HOOR
APPARATEN
•
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTRAAT 52 TEL. 4695 ENSCHEDE.

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. **W. LANGE**

Spelbergsweg 37, Tel. 4538
levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

Gramfoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK **RADIOKO**
Nieuwstr. 57 Tel. 3909 Hengelo O.
Boulevard 90
Tel. 4863 Enschede.

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nog tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN **«Corona»**
HENGELOSESTRAAT 156 · TELEFOON 3238

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

de „Twentse Post”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken

en „CO-OP OOST”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin

„Co-op Oost” met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - hulsh.art. enz

Voor betere schoenen **Rommelaar**

VAN LOENSHOF 31

Voor 't Hoen
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

Een BRIL, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalanderstraat 24-26 Enschede

Machinefabriek
ARENS & Zn

➔ tandwielen
Perikweg 52

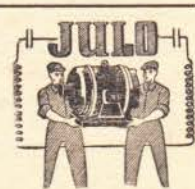
S. TEN CATE

STAALHARDERIJ

Hessenweg 1-9 — Tel. 15413

MINTEX - REMDIENST

Dr. Benthemstr. 35 — Tel. 15418

Motor defect?
naar **JULO**
direct!!!

Pyramontstraat 15 · 19
ENSCHEDÉ

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
- Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

ADOLFS & PENNINK
de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

FA. H. v. d. BERG

OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 543
Steunzolen, (v. gipsm.), Spitgordels, El.
kousen, Kunstledematen, Orthop. cor-
setten, Beugels, Buikgordels, Staalwaren

Speciaal adres veur oew kleere

KIRCH'S
Berconhuis
de jat met karakter

Haverstr. 23
ENSCHEDÉ

Uit voor- raad lever- baar: **BEIONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.**

Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

UW HARTEWENS
gaat in vervulling met een
NAAIMACHINE

van

J. Ticheler

Oldenzaalsestraat 102
(bij de overweg)
ENSCHEDÉ

Wat vunne fietse iejeleu ook oet oonze
zaak begeert
Elke fietse wodt deur oons
gegarandeerd

Offrein Oldenzaalsestraat 33
Telefoon 12602

KEUKEN-INRICHTINGEN

Voor iedere platte-
grond wordt de
juiste keuken ont-
worpen. Ook voor
U willen wij gaarne
een ontwerp maken
en voor een goede
uitvoering zorgen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 — Enschede

D. J. ten Hoopen en Zn, Haaksbergen (104-150); Zijdeweaverij Hardick, Haaksbergen (60-75).

De werktijd zal in deze bedrijven in het algemeen gedurende een periode van negen weken met 20 tot 40 procent worden bekort.

ENSCHEDÉ — De NV Twentsche Textielmaatschappij (Tetem), die modische dekens vervaardigt, heeft ingaande 27 febr. voor 240 personeelsleden werktijdverkorting aangevraagd. In een periode van twaalf weken zal het bedrijf vier weken stil staan, d.w.z. na twee weken werken een 'dode' week.

(De werktijdverkorting bij het Van Heek-concern te Enschede heeft — zo werd op 27 jan. bekend — betrekking op 1950 in plaats van 3000 man, zoals in ons vorige nummer werd gemeld.)

WERKTIJDVERKORTING IN DUITSE TEXTIEL

Het Algemene Duitse vakverbond te Frankfurt deelde eind januari mee dat de Duitse textielindustrie de bedrijfstak is met de meeste werktijdverkortingen. Dit betekent dat iedere derde werknemer in de Duitse bondsrepubliek, voor wie werktijdverkorting geldt, een man van de textiel is.

VEEL WERKLOZEN IN BOUWVAK

HENGÉLO — Behalve het tekort aan opdrachten, speelde ook het zachte weer in januari en februari de bouwvak parten, want de normale winterslapt wordt nu niet door de vorstverletregeling opgevangen. Vooral de kleinere aannemers op het platteland zien zich genoodzaakt of zijn op het moment eerder geneigd om mensen te ontslaan. Dit blijkt uit de vrij hoge werkloosheidspercentages van enkele plattelandsgemeenten; (Markelo 5,9; Weerse-lo 5,3; Ambt Delden 7,2).

Van de Enschedese bouwvakarbeiders zijn er 730 zonder werk (17 pct) tegen 572 begin januari van dit jaar. *(In de Enschedese textiel zijn 'slechts' 71 man werkloos tegen 76 een maand geleden.)*

In het rayon Hengelo van het rijksarbeidsbureau staan 379 werkloze bouwvakkers geboekt (vorige maand 257). *(Het aantal van 70 werklozen in de Hengelose metaal en 11 in de Hengelose textiel lijkt wat onbegrijpelijk, wanneer men weet dat de metaal hier nog 277 man vraagt en de textiel 128 man kan gebruiken. Maar een werkloze automonteur kan niet bij Stork terecht terwijl de plaatselijke industrie er bij heeft willen zijn om een graantje mee te pikken van het aanbod op de arbeidsmarkt textiel uit Oldenzaal.)*

In Almelo en ressort zijn 2588 personen werkloos. Zestig procent daarvan (1551 man) komt voor rekening van de bouwvakken. *(De werkloosheid in de Almelose metaal is van 76 man in december gestegen tot 113 man in jan. In de Almelose textiel zijn 'slechts' 30 werklozen.)*

ONTSLAGEN IN TWENTE

ALMELO — Bij de S.E.S.A. tricotondergoedfabriek is aan 38 werknemers ontslag aangezegd.

OVERDINKEL — Het Overdinkelse filiaal van het NV Textielbedrijf Overdinkel te Denekamp stopt op korte termijn met het loonspoelen, waardoor 44 werknemers ontslag is aangezegd.

DENEKAMP — Bij de textielindustrie Denekamp, — eveneens een loonspoelerij — zijn 10 spoelsters ontslagen terwijl voor 12 man werktijdverkorting is aangevraagd.

BONDEN PLEITEN VOOR TWENTE

HENGÉLO — De drie vakcentrales hebben op 25 januari in een bespreking met premier Zijlstra en de ministers Veldkamp (sociale zaken) en Bakker (economische zaken) er voor gepleit Twente als stimuleringsgebied te beschouwen in verband met de terugloop van de werkgelegenheid in de textielindustrie en de terugkeer van bouwvak-pendelaars uit Duitsland.

EXPOSITIES

'STOP-ART' (STOP DIE KUNST)

HENGÉLO — Kunstbloemen met elektrische lampjes, boskabouters van gips, vergulde ridderkruizen, imitatie-openhaard compleet met nagebootste houtblokken en namaak siertegels, suikerzoete heiligenbeeldjes en meer van dergelijke zaken kon men deze maand in een bonte verzameling zien bijeengebracht in het kunstzaaltje 'de Pook'.

Galerie-bezitter Wim van Oostrom gaf aan deze ex-

De heer D. J. F. Wilmink (dir. VVV, Hengelo):

'Met de kitsch valt het in Twente nog wel mee...'

oldenzaal

GESCHENKBON

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbond.

Blij met een geschenkbond

G. Morselt

tricoloreren
drymasteren
verven
Ootm.str. 47-49
Tel. 2091

Antoon Hutten

VOOR DE LOOP EN DE SLOOP

Van Opel, Ford en VW
alle onderdelen
Denekamperstr. 71, Tel. 2863

Voor een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zⁿ

Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

TELGENKAMP's

zaadhandel

Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

KIP | **KIP** | **KIP**

regelt Uw schade | deukt Uw auto uit | spuit Uw auto

AUTOSPUITBEDR./UITDEUKINR.
Esstraat 6 - Tel. 2251 - Oldenzaal

Natuursteenbedrijf

Onclin

Schuttersveldstr. 10. Tel. 05410/4743, Oldenzaal
Specialiteit in Openhaarden, Hallen,
Vensterbanken, Grafwerken etcetera.

Wie goed rekest
weet wat

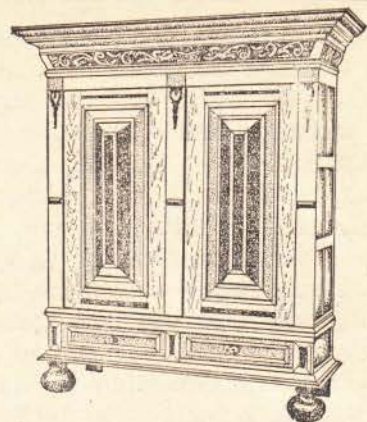
LASSCHE & KEIZER

betekent! Koel en Electrotechnische
Groothandel - Oldenzaal

de zaak met meer

dan 50 toonkamers

Door de eeuwen heen een meubel-
stuk, dat sfeer geeft in elk interieur.
Permanente expositie in onze toon-
zalen van vele modellen Gelderse
kussen- en rankenkasten

Smellink - Oldenzaal

Gerton -lederwaren

zijn niet te evenaren!
STEENSTR. 20 - OLDENZAAL

GROTESTRAAT 26
TELEFOON 3117

Geft de toon aan!

Moderne schoenen naar elke wens
Schoenenhuis

Hoveling

OLDENZAAL

TEL. 2517

ERRES PHILIPS
TELEVISIE

Ben Lansink Oldenzaal
Deurningerstr. 6 Tel. 2981

Foto's könt nich kieken
(Mer'oonze foto's möj bekieken)
fotohandel

't Kiekeske

Zeker is saver - drink
„De Monnik” jenever!

Distilleerderij Oldenzaal

Autobus-
onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten
Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn

Moderne touringcars
Uitgebreid reizenprogramma

In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel
en het Duitse grensgebied

positie, die liet zien waar kunst ophoudt en kitsch begint, de toepasselijke kreet 'Stop-Art' mee.

De tentoonstelling werd geopend door de directeur van de VVV te Hengelo, de heer D. J. F. Wilmink. Reeds in het verleden heeft deze zich met succes ingespannen om te komen tot de vervaardiging van een aantal verantwoorde Twente-souvenirs. Naar zijn mening valt het in Twente met de kitsch nog wel mee.

De Enschedese kunstenaar Frank Bolink las daarna een geslaagde parodie voor op iemand, die zijn huis vol kitsch heeft gestopt.

SCHILDERES ANS WORTEL

ENSCHEDA — Galerie Tardy exposeert deze maand werk van de schilderes Ans Wortel (38), in de jaren 1950 tot 1958 te Enschede woonachtig en thans in Amsterdam gedomicilieerd.

Bij de olieverven van Ans Wortel gaat het om werk van zeer hoog niveau, uitgezonderd twee kleinere schilderijen, waarvan wij het gevoel hebben dat ze in een veel vroeger stadium zijn ontstaan. Haar gouaches zijn over het geheel genomen iets minder overtuigend, terwijl haar monotypes nog in een experimenteel stadium verkeren. (t. V.)

WERK VAN TWAALF AKI-LEERLINGEN

HENGELO — Twaalf AKI-leerlingen van de hoogste klassen lieten deze maand in de Hengelose Kunstzaal iets zien van hun kunnen. Wij noemen hier gaarne hun namen alsmede de werken, die op ons de beste indruk maakten. *Maarten Binnendijk* (olieverf: 'feestjurk'); *Gerda Hofman* (vier etsen); *Ben Jolink* (gouache: 'droom'); *Louis Spee* (olieverf: 'groeïend leven' wit en blauw); *Wietske Bouma* (compositie van vier tempera's); *Trudeke Braaksma* (tempera: 'Jij en ik'); *Arie Stronks* (tempera's: 'Landschap met vis', 'landschap' en 'bouquet'); *Irene Antink* (litho: 'Naamloos'); *Rita Hazekamp* (twee etsen); *Ina Hogen Esch* (olieverf: 'droom'); *Bert Meinen* (collage's: 'Sprookjes I t/m IV) en *Hanneke Kooy* (gewassen tekening: 'Composities').

(De Hengelose Kunstzaal trok volgens het jaarverslag 1966 8800 bezoekers. De litho's, aquarellen en tekeningen van Karel Appel en Lucebert trokken de meeste belangstelling in begin 1966. Maar liefst 1812 bezoekers kwamen een kijkje nemen en van ieder van de kunstenaars werden 7 werken verkocht. Echter ook de overige exposanten genoten veel belangstelling, zowel kijkers als kopers).

AMUSEMENT

BEAT-PRIMEUR VOOR DENEKAMP

DENEKAMP — Acht Denekamper jongelui hebben eind vorig jaar het initiatief genomen om in eigen dorp een beatclub op te richten, 'Spurrie-klup' genaamd. Er werd een dagelijks bestuur gevormd, waarvan de leden (Martin Looman - 19 jaar - voorzitter, Ans Kemperman - 18 jaar - secretaresse en Martin Olde Dubbelink - 17 jaar - penningmeester)

contact opnamen met B & W en het hoofd van de Rijkspolitie (adjutant Jonkman). Om daarnaast ook de ouders op hun hand te krijgen werd op initiatief van dezelfde jongelui een adviescommissie in het leven geroepen, bestaande uit 3 volwassenen en waarvan er — op wens van de burgemeester — telkens 2 de beatavonden moeten bijwonen. Inmiddels hebben in Café Dubbelink al vijf bijeenkomsten plaatsgehad waarop achtereenvolgens twee Duitse en drie Nederlandse beat-orkesten optraden. (Volgens een recente schatting van de Ned. Toonkunstenaars Bond telt ons land ca. 8000 beat-ork.)

DIVERSE PLAATSEN

Wie helpt met an de bleui en veuroetgang van **MAARKEL** met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel an de grote weg van Hengel naar Deamter [Twentse specialiteiten]

Boerenleenbank
Denekamp
de spaarbank
voor het platteland

Wee rekken kan geet naar zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bij TET-bushalte
In 'n lunchroom kôj lekker etten en dreenken

DENKT BIJ HET OPLOSSEN VAN UW PROBLEMEN
RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

Coop. „De Landbouw” W.A. GOOR

Het adres voor:
Mengvoeders onder C.L.O.-contrôle, Meststoffen, Brandstoffen, Bestrijdingsmiddelen, Kruidenierswaren, Landbouwwerkzaamheden enz.

Met onze **mengvoeders** altijd de hoogste productie. **Kunstmeststoffen**; keuze uit vele soorten. Ruim gesorteerd in **vaste brandstoffen**. Bij ons is het rustig en voordelig **tanken** voor brommers, auto's en tractoren.

C.A. & V.V. BORNERBROEK

**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten, Credieten en lopend rekeningverkeer.

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoeders
Ruwvoeders
Brandstoffen

BOERENLEENBANK

Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

COÖP. ZUIVELFABRIEK

**De Eendracht
ROSSUM**

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

■ De SPAARBANK ■ verder alle BANKZAKEN
voor iedereen

BOERENLEENBANK

LONNEKER

Bijkantoor Enschede: Fozantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging

Deurningen

Tel. 05402—201

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, Zaaigoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoeders onder CLO-contrôle

F. Olde Kalter

Auto -handel
-spuitinrichting

Steynstraat 60, Tel. 14806, Hengelo

Boerenleenbank De Lutte

MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaargelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

Boerenleenbank
Beckum

De spaarbank voor iedereen
Verzorgt al Uw bankzaken

FA. J. A. J. Strengers & Zn
Haaksbergen - Tel. 1297 / 1201

bronbemaling, grondboringen,
sanitaire en gasinstallaties, loodgietersbedrijf

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente, Voordelige voorschot- en credietingen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

**Maak geen abuis..
voor kwaliteit:**

HET ZUIVELHUIS

Markt 3 - 05419/537 - Ootmarsum

Boerenleenbank

LANGEVEEN

Hoge rente voor al Uw ingelegde SPAARGELDEN. Voordelige rente voor credieten en voorschotten.

Bookweite is 'n lekker en gezond etten, as pannekooke of niejmoods as vlokken. Nemt mel of Billy Quick bookweiten-vlokken van de Grutter oet Bôrn'e

Erven ten Cate
BORNE

BOEKBESPREKING

VRIEZENVENERS IN RUSLAND

De bestudering van de plaatselijke of regionale geschiedenis betekent voor velen een boeiende bezigheid. Gewoonlijk ontspringt deze belangstelling aan een levendige interesse voor het verleden, gecombineerd met een gezonde liefde voor eigen woonplaats of streek. Sommige van deze onderzoekers blijken geboren speurders te zijn. Hun vorsende arbeid vermocht meer dan eens een lichtstraal te doen vallen op een verleden, dat voor kort nog vaag of nagenoeg geheel duister was. Dat geldt ondermeer voor de geschiedenis van Vriezenveen. Dank zij het pionierswerk van de Vriezenveense amateur-historici wijlen medicus L. Jonker, wijlen publicist H. Janssen en conservator J. Hosmar, alsmede van de in Almen woonachtige telg uit een

Uit stad en streek

in het kort

DEFENSIE STEUNT TWENTSE TEXTIEL

ENSCHEDÉ — Defensie onderzoekt de laatste tijd op welke manier zij ondermeer de Twentse textiel-industrie kan helpen door het plaatsen van nieuwe of meer orders. Hierover zijn al enige tijd besprekingen gaande tussen de defensie-autoriteiten en betrokken regionale belanghebbenden.

AANVULLENDE WERKEN VOOR WERKLOZEN

ENSCHEDÉ — Het gemeentebestuur van Enschede heeft ter bestrijding van de toenemende werkloosheid in de gemeente een plan van aanvullende werken samengesteld dat een bedrag van 54 miljoen gulden zal vergen. Het plan behelst de uitvoering van vier reeds bestekklare objecten voor bouwvakarbeiders (kosten f 13 miljoen) en veertien objecten voor enigszins geschoolden en ongeschoolden.

VIJF MILJOEN VOOR TWENTSE TEXTIEL

ENSCHEDÉ — Van een krediet — groot 66 miljoen gulden —, dat Nederland in 1966 verleende aan Indonesië, zal volgens het Dagblad Tubantia binnenkort waarschijnlijk 5 miljoen in Twente terecht komen. Het betreft hier een order voor de vervaardiging van cambrics voor de Indonesische batik-industrie, vanouds een vermaard exportproduct van de Twentse textiel. De Ned. Regering zou Indonesië thans hebben gemachtigd dit krediet te gaan besteden.

oud Vriezenveens koopmansgeslacht, de heer D. G. Harmsen, is — met stukjes en beetjes — een zeer interessante periode in de historie van dit Twentse dorp aan het licht gebracht. Een periode die wordt gekenmerkt door een uitgebreide Vriezenveense handel op Rusland.

In een bijna tweehonderd pagina's tellend boek heeft de heer D. G. Harmsen het resultaat van dit gezamenlijke speurwerk op overzichtelijke wijze bijeengebracht.

Nog voordat de eerste Vriezenveners vanaf ongeveer 1743 als kooplieden in St. Petersburg te boek staan, is er reeds sprake van een nauwe handelsrelatie tussen Holland en Rusland, aanvankelijk in het laatste kwart van de 16de eeuw; (1578). In de circa 150 tussenliggende jaren had een groot aantal Hollander zijn invloed op het Russische leven doen gelden in alle mogelijke beroepen en posities. Omstreeks 1625 waren er in Moskou al zoveel Hollanders gevestigd, dat daar een eigen kerk werd opgericht.

Uit de protocollen van het schoutambt Vriezenveen in het Rijksarchief te Zwolle blijkt, dat omstreeks 1700 door vele Vriezenveners een levendige linnenhandel werd gedreven. Zij vormden daartoe compagnieschappen, die hun produkten ondermeer betrokken van Almelse fabriqueurs en gezamenlijk distribueerden tot ver buiten de grenzen van ons land; (West en Zuid Duitsland, de Elzas, Zwitserland, Spanje, Portugal en omstreeks 1750 wordt zelfs gewag gemaakt van een expeditie overzee, naar Curaçao). Via deze wijdvertakte handelscontacten moet ook de aandacht zijn gevallen op grote bevolkingscentra in Rusland als gunstige afzetgebieden.

Aanvankelijk keerden de leden van zo'n compagnieschap na gedane zaken steeds weer huiswaarts. In St. Petersburg echter blijft na 1760 telkens een deel van de combinatie achter, terwijl beurtelings het andere deel naar Vriezenveen terugkeert, waar de gezinnen woonachtig waren en de agrarische bedrijfsjes leidden, die de voorzichtige kooplieden nog lang bleven aanhouden.

Dit systeem is vele jaren in zwang gebleven en resten daarvan vindt men tot in het begin van de 20ste eeuw terug.

De bolsjewistische revolutie in 1918 betekende een definitieve breuk in de handelsrelaties tussen Vriezenveen en Rusland. Zij vormt tevens de afsluiting van een periode, die in het verdienstelijke boek van de heer D. J. Harmsen — zakelijk, en goed gedocumenteerd — opnieuw tot leven wordt geroepen. *Gk*

'VRIEZENVENERS IN RUSLAND', VERENIGING 'OUD VRIEZENVEEN' (LINTHORSTLAAN 23); PRIJS: f 9.50 (PLUS 95 CT. VERZENDKOSTEN).

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HEEK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JOBBAAN - TER WEEME N.V. HAAKSBERGEN

VéGé

voor ^U_W levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 % kort. in geldzegels

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin
een LUSTHOF. Kosteloos maakt
ERICA voor U een grondplan.
Vraagt inlichtingen.

